

Društva, vključena v *Trdoživ*, smo skupaj s še mnogimi drugimi posamezniki in organizacijami tudi v letu 2019 nadaljevala s svojimi prizadevanji k boljšemu ohranjanju, predvsem pa poznavanju slovenske narave. Poleg izvajanja lastnih dejavnosti to vključuje še zagovorništvo, opozarjanje na pomanjkljivosti ter morebitne težave in napake, sodelovanje v procesih odločanja in upravljanja ter izvajanje s tem povezanih raznolikih aktivnosti. Tudi v te namene nevladne organizacije (NVO) sodelujemo v Svetu ministra za okolje in prostor za sodelovanje z NVO, čeprav je zadovoljstvo članov, vsaj iz vrst ohranjanja narave, v tem posvetovalnem telesu v zadnjem letu čedalje manjše, saj se na žalost bolj vrtimo okoli »vroče kaše«, kot da bi bili opazni premiki na bolje. Žal. Še vedno nimamo vzpostavljene kakovostne komunikacije, ni želje po resnem dialogu. »Osnutek« *Nacionalnega programa varstva narave* (s tematiko katerega sem se pisec uvodnika začel ukvarjati že pred dobrima dvema letoma) še vedno ni kakovosten, kaj šele strateški. A ga je, navkljub drugačni napovedi na Svetu, okoljski minister pred dnevi predal v potrditev Vladi. Dokončno ga bo sprejemal Državni zbor, katerega bomo (žal) morali s strokovnim nestrinjanjem še seznaniti. Tudi druga problematika iz narave je še vedno politično preslišana. Še vedno tudi ni izkazanega interesa, da bi resorno ministrstvo krepilo položaj nevladnih organizacij s področja ohranjanja narave – kot primer tega sta tudi »pozabljeni« razpis za sofinanciranje NVO s tega področja in izkazano nerazumevanje po potrebi mreže NVO tudi s področja ohranjanja narave, kot jo ministrstvo danes že vidi za področji varstva okolja ter prostora, za kateri je Eko sklad pred dnevi objavil javni poziv za štiri-letno sofinanciranje. Veseli pa me vsaj to, da NVO s področja ohranjanja narave med seboj danes več in bolje komuniciramo kot pred dvema letoma, več je sodelovanja, deljenja mnenj, podpiranja, pa tudi (najmanj minimalnega) zaupanja med okoljskimi in naravovarstvenimi organizacijami je danes več. A smo seveda tudi na tem področju, torej področju aktivnega sodelovanja in delovanja NVO, še daleč od zelenega. Mimogrede, na spletni listi *Natura.si* so redno objavljeni tudi (najmanj) povzetki s posameznih sej Sveta.

Bolj akcijska od omenjenega Sveta je sicer pred meseci ustanovljena deležniška Skupina za spremljanje politike upravljanja z velikimi zvermi, katere predstavnik NVO s področja ohranjanja narave je postal Žan Kuralt iz društva Dinaricum. Ob tem mu želim veliko uspešnega dela pri reševanju vsebin, ki so v zadnjih mesecih zavrele tudi v širšem družbenem krogu.

Z vsemi temi temami nerazumevanja (morda tudi načrtnega) potreb ohranjanja narave je povezanih tudi nekaj prispevkov tokratnega *Trdoživa*. Pripravili smo pregled predvsem tujih prispevkov o izumiranju žuželk, kar lahko hitro preslikamo tudi na slovensko stanje. Slednje se navezuje tudi na naslednjih straneh predstavljeni *Opomin Evropske komisije*, problematiko ohranjanja barjanskega okarčka na Ljubljanskem barju ter na vrsto prizadevanj tudi Mladih za podnebno pravičnost, od katerih izpostavljamo dva dogodka, eden je bil posvečen prav izumiranju vrst.

Kot veste, si tudi v *Trdoživu* prizadevamo za opismenjevanje mladih, ki jih obenem spodbujamo k predstavitvi njihovih del. Tako lahko v tokratni številki preberete o tujerodnem okrasnem drevesu makluri izpod rok srednješolke, ki ji tudi sicer raziskovalne naloge niso tuje. Več je tudi študentskih avtorjev, ki so bodisi

krojili prenekatero dejavnosti, o katerih poročamo v društvenih novicah, bodisi nam tokrat predstavljajo pajkojede pajke, kačje pastirje Maribora in nadaljnja prizadevanja za boljše poznavanje gnezdenja močvirske sklednice na Ljubljanskem barju. Tako študente in člane društev kot tudi drugo javnost naslavlja predstavljeni projekt *Še smo tu!*, v katerem smo, med drugim, odonatologi zabeležili za Slovenijo tretjo najdbo vrste kačjih pastirjev, ki je predstavljena v osebni izkaznici. Za intervju smo kot peto muzealko, ki jo predstavljamo v naši stalni rubriki, poprosili dr. Nado Praprotnik. Seveda je gospa Nada še mnogo več; priznana botaničarka, poznavalka zgodovine botanike, piska, predavateljica ... in tudi društvenica.

Več vsebin tokratne številke se navezuje na različna gozdna okolja, natančneje na njihove prebivalce. V osrednji temi nam avtorji z dvema prispevkoma predstavljajo biologijo osmerozobega smrekovega lubadarja in s fotografijami tudi njegovo »delo« v gozdu. Na gozd sta osredotočena tudi prispevka o širjenju invazivne navadne barvilnice v gozdovih in o poteku mednarodnega projekta, katerega aktivnosti so povezane tudi s ponovnim naseljevanjem evrazijskega risa v Slovenijo.

Stran od osrčja gozda, na gozdnem robu, jasah in poteh ter na različnih tipih travnikov najdemo tokratno skupino, predstavljeno v določevalnem ključu. Le kdo ne pozna pesmi *Metuljček cekinček*, a vendar – ali cekinčke res znamo prepoznati in jih ločiti tako med seboj kot od drugih dnevnih metuljev?

Za zaključek se ponovno vračam na društva s področja ohranjanja narave in proučevanja biotske raznovrstnosti ter na tem mestu izrekam »rojstnodnevne« čestitke največjemu med njimi – 8. 12. 1979 je namreč v prostorih Fakultete za elektrotehniko potekala ustanovna skupščina Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS). Želim jim še obilo uspehov pri njihovem prizadevanju za boljšo ohranjenost narave Slovenije in varstvo njenih prebivalcev.

Ponovno se beremo v naslednjem *Trdoživu*, v letu praznovanja 100 let *Spomenice*. Rok za oddajo prispevkov je 1. april. Do takrat vam želim prijetnega branja in obilo užitkov ter uspešno 2020. ✨

Spreminjavi cekinček (*Lycaena alciphron*) na invazivni enoletni suholetnici (*Erigeron annuus*). Krila samcev tega cekinčka imajo na zgornji strani vijoličast pridih in črne pike. (foto: Barbara Zakšek)